



АРХЕА

Б Ю Л Е Т И Н

НАШИЯТ НОВ ЗАКОНОПРОЕКТ

След експресната разработка на нашия алтернативен Проект на “Закон за паметниците на културата” и последвалите положителни отзиви от държавните структури и неправителствените организации, Асоциация АРХЕА взе решение за разработка на изцяло нов законопроект.

Основната идея бе проекта да съответства на съвременните обществени отношения и да отговори на изискванията на обединяваща се Европа.

Признаваме, че предизвикателството бе твърде голямо, но положителните отзиви към алтернативния проект ни убедиха, че е налице разбиране на новите виждания за реформата на нормативната уредба в сферата на културно-историческото наследство у нас.

И така започнахме работа с малък екип и ограничен бюджет. Не след дълго вече разполагахме с работен проект. Последния в тази му фаза бе представен и съгласуван с ръководни органи в МК, ръководствата на някои неправителствени организации и частни лица.

По-нататък се постаряхме да вземем предвид всички забележки, а за онези, които не можеха да бъдат представени в нормативен вид, оставихме проекта отворен.

След последвалата преработка отново предоставихме проекта на ръководни органи в МК, някои неправителствени организации и частни лица.

Не след дълго посредством една негова версия, видяхме как усилено се разпространява в заинтересованите среди.

Въпреки че отзивите са положителни, ние съзнаваме още колко много работа предстои върху този проект, за да може той успешно да положи основите на реформата в сферата на КИН у нас.

Понастоящем продължаваме неговото усъвършенстване. Също така продължаваме и разработката на втората част на “Стратегия за опазване и устойчиво развитие на културно-историческото наследство в Република България” - Стратегическа Програма.

Ето и мотивите към законопроекта.

МОТИВИ

към проекта на Закон за паметниците на културата

Културното наследство на Република България е национален капитал и основен фактор за съхраняване на националната и културната идентичност на нацията. То е наш неотменим принос в Европейската и Световната култура.

Липсата на адекватна правна уредба и на реформа в тази сфера у нас са в основата на натрупалите се проблеми през годините на прехода.

Настъпилите съществени изменения в собствеността и обществените отношения налагат нова роля на държавата в тази сфера. От държавен монопол в дейностите по издирването, опазването, популяризирането и разпространението на културните ценности следва да се премине към равнопоставеност на различните видове собственост и инициативи в тази област.

Време е държавата да поеме своята регулираща роля и да осигури съхраняването на конституционните права на гражданите и охраната на обществения интерес.

Действащият Закон за паметниците на културата и музеите датира от 1969 г. и е плод на други разбирания за устройството на тази сфера и по същество налага държавен монопол.

С промените от 1990 г. и 1995 г. законът бе несъществено променен и към момента не е адекватен на новата политическа и обществена среда.

В него не са намерили място основни конституционни постановки като неприкосновеността на частната собственост и равнопоставеността на различните видове собственост и инициативи по издирването, опазването, популяризирането и разпространението на културните ценности.

Въпреки измененията и допълненията, действащият закон е несъвместим с променената обществена среда. Той не съдържа механизми и съвременни норми за опазване на паметниците на културата, условия и стимули за активизиране на частната инициатива и в тази област, както и принципите за осигуряване на хармонизация с европейското законодателство.

Охраната на обществения интерес по никакъв начин не следва да ограничава основните конституционни права на гражданите.

Предлаганият законопроект въвежда точни правни формулировки на всички термини и понятия (културни ценности, културно наследство, паметник на културата и т.н.), очертаващи рамките на културното ни наследство и регламентира режим и механизми за мониторинг и контрол, които балансират държавните, обществените и частните интереси в тази сфера.

В основата на предлагания законопроект са залегнали принципите, посочени в конституцията и международните актове в тази област.

Законопроектът създава нова нормативна уредба, позволяваща :

- Децентрализация на институциите чрез определяне на структури с конкретни функции и правомощия и създаване на механизми за мониторинг и контрол на дейностите по издирването, опазването, популяризирането и разпространението на културните ценности и паметниците на културата.

- Равнопоставеност между държавната, общинската и частната собственост.

- Възможности за осъществяване на частни инициативи в областта на издирването, опазването, популяризирането и разпространението на културните ценности и паметниците на културата.

- Ефективни охранително-контролни функции на държавата, осъществявани от Министерството на културата въз основа на точно регламентиран режим на категоризация на културните ценности с оглед определяне на тяхната научна и/или културна стойност и обществената им значимост.

- Развитие на дейностите в тази сфера с приоритет на образователното и естетическо-нравственото въздействие върху обществото.

- Култивиране на ново отношение у обществото към културните ценности.

- Възможности за охрана на обществения интерес от страна на всички заинтересовани лица.

- Налагане на съвременните изисквания при издирване, опазване, популяризиране и разпространение на културните ценности и паметниците на културата.

- Балансиране на конкретните взаимоотношения между институциите, юридическите и физическите лица при издирването, опазването, популяризирането и разпространението на паметниците на културата с оглед оптималната защита на обществения интерес.

- Създаване на условия и механизми за опазване на археологическото богатство на страната и предотвратяване на престъпленията, свързани с унищожаването на културни ценности и паметници на културата и с незаконния им износ.

- Създаване на условия и механизми за развитие на пазара на културните ценности и стимулиране на дейностите по опазване на културното ни наследство.

- Синхронизация на вътрешното право с Европейското законодателство.

Законопроектът, чрез оптимизирана структура за управление, точен правен регламент и ефективни механизми за мониторинг и контрол, гарантира както основните конституционни права на гражданите, така и охраната на обществения интерес.

Текстът на законопроекта е поместен на сайта на асоциацията:
<http://archaeology.zonebg.com/nzpk.doc>

Надяваме се той да послужи на всички, които работят върху новата нормативна уредба в тази сфера. Също така очакваме вашите отзиви, критики и предложения на нашия e-mail:

arhea@mail.com

Нашият екип е отворен за сътрудничество и съвместна дейност освен по този работен проект и по другата наша разработка - Стратегическата Програма.

Всички желаещи да подпомогнат разработката на законопроекта и стратегията могат да дарят средства и така да улеснят по-нататъшната работа на експертната ни група по нормативната уредба АНТРА.

HVB BANK BUCHEM IBAN BG95BACX96601038515109

Средства можете да дарите също и за формирация се в момента експертно-технологичен център АНТЕКС.

*** Моля посочвайте основанието за дарение (АНТРА или АНТЕКС).

Вашите средства ще бъдат използвани изцяло по посоченото от вас предназначение.

АСОЦИАЦИЯ АРХЕА

приема всички идеи и предложения относно

СТРАТЕГИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

I

*** ОСНОВНИ НАСОКИ**

следващата разработка

II

СТРАТЕГИЧЕСКА ПРОГРАМА

и работния проект на

*** ЗАКОН ЗА ПАМЕТНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА**

ЗА КОНТАКТИ:

0488 77858 0887 455752

arhea@mail.com

<http://archaeology.zonebg.com>

* На WEB сайта са поместени първата част на "Стратегия за опазване и устойчиво развитие на културно-историческото наследство в Република България - Основни Насоки" и работният проект на "Закон за Паметниците на Културата".